

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

О.В. ЗАХАРОВА

***ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ
ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ***

МАРІУПОЛЬ – 2012

УДК 338.47(100)

ББК 65.378

3-38

*Рекомендовано до друку вченою радою
Маріупольського державного університету
(протокол №7 від 23.05.2012 р.)*

Рецензенти:

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності Одеського національного
політехнічного університету **Соколи І.І**

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту
Маріупольського державного університету **Брітченко Г.І.**

Захарова О.В.

3-38   Розвиток потенціалу світової транспортної системи: монографія /
О.В. Захарова. – Маріуполь: МДУ, 2012. – 234 с.

У монографії досліджено теоретико-методичні основи дослідження особливостей розвитку світової транспортної системи, визначені підходи до оцінки потенціалу розвитку світової транспортної системи, проаналізовано особливості розвитку світової транспортної системи, проведена оцінка потенціалу розвитку транспортної системи України в умовах її інтеграції до світової транспортної системи.

Для наукових співробітників, керівників і фахівців господарюючих суб'єктів, зокрема, транспортних підприємств, викладачів та студентів вищих навчальних закладів та усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасних національних транспортних систем країн світу та оцінкою їх потенціалів.

УДК 338.47(100)

ББК 65.378

© О.В. Захарова, 2012

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методичні основи дослідження особливостей розвитку світової транспортної системи.....	7
1.1. Теоретичні підходи до визначення сутності, властивостей та функцій світової транспортної системи.....	7
1.2. Особливості формування потенціалу розвитку світової транспортної системи.....	24
1.3. Методичні підходи до оцінки потенціалу світової транспортної системи.....	43
РОЗДІЛ 2. Аналіз особливостей розвитку світової транспортної системи..	65
2.1. Стан та тенденції розвитку світової транспортної системи.....	65
2.2. Дослідження особливостей функціонування різних видів транспорту.....	82
2.3. Інтегральні оцінки стану та розвитку національних транспортних систем країн світу.....	106
РОЗДІЛ 3. Потенціал розвитку транспортної системи України в умовах її інтеграції до світової транспортної системи.....	127
3.1. Аналіз сучасного стану та особливостей розвитку транспортної системи України.....	127
3.2. Оптимізаційна модель оцінки та використання потенціалу транспортної системи України.....	152
3.3. Концептуальні засади розвитку національної транспортної системи України.....	165
ВИСНОВКИ.....	183
ДОДАТКИ.....	186
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	205

ПЕРЕДМОВА

В умовах глобалізації світової економіки, що обумовлює активізацію міждержавних господарських зв'язків, роль транспорту стабільно та стрімко зростає. Сучасні тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин передбачають зміну традиційних поглядів та підходів до розв'язання проблем функціонування як національних транспортних систем різних країн світу, так і світової транспортної системи в цілому.

Світова транспортна система є важливим елементом інфраструктури світового господарства, основою виробничих та зовнішньоторговельних зв'язків між окремими державами, чинником, що забезпечує організацію світового економічного простору й реалізацію та поглиблення міжнародного поділу праці. Транспорт є інструментом інтеграції національної економіки до системи світогосподарських зв'язків і створює додаткові конкурентні переваги для національних економік у межах світового господарства. Потенціал світової транспортної системи зумовлює можливості світового господарства до ефективного розвитку.

Теоретичним та практичним аспектам розвитку світової транспортної системи та національних транспортних систем країн світу присвячені дослідження провідних вітчизняних та зарубіжних науковців: В. Білозубенка, Б. Буркинського, В. Вінникова, С. Євсєєва, О. Єдіна, О. Котлубая, В. Креймера, А. Кульмана, Ю. Макогона, А. Маловичка, І. Могильовкіна, В. Новіцького, В. Ойкена, Ю. Пащенко, С. Пирожкова, К. Плужнікова, Д. Прейгера, М. Примачева, А. Рибчука, П. Самуельсона, П. Сьоміна, Ю. Цвєтова, О. Чернеги, Ю. Щербаніна та ін. Істотний внесок у дослідження особливостей формування й оцінки економічного потенціалу різних об'єктів, у тому числі транспортних систем, належить таким ученим, як О. Амоша, Т. Блудова, В. Герасимчук, Л. Гусєва, К. Давискіба, М. Кизим, А. Кубах, Є. Лапін, А. Новікова та ін.

Разом із тим, незважаючи на значну увагу до проблем функціонування сучасних транспортних систем, питання оцінки потенціалу розвитку транспортної системи, зокрема світової, залишається недостатньо дослідженим. Об'єктивна необхідність подальшої розробки й удосконалення теоретико-методичних та практичних основ розвитку світової транспортної системи та оцінки її потенціалу з урахуванням тенденцій та змін, що відбуваються у світовому господарстві в умовах глобалізації, обумовила актуальність запропонованої теми дослідження.

Дослідження, результати якого пропонуються автором, виконано відповідно до тематики науково-дослідних робіт кафедри міжнародної економіки Маріупольського державного університету: «Проблеми інтеграції України у світовий економічний та політико-правовий простір» (номер держреєстрації 0105U008912, 2005-2008 рр.) і «Розвиток зовнішньоекономічних та політичних відносин України в умовах глобалізації» (номер держреєстрації 0108U008420, 2008-2011 рр.). Автор щиро сподівається, що пропоноване видання зацікавить всіх, хто виявляє інтерес до питань функціонування світової транспортної системи та окремих національних транспортних систем країн світу та проблемам розробки підходів до оцінки потенціалу транспортних систем.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження, присвяченого вирішенню питань вдосконалення теоретико-методичних підходів до визначення потенціалу розвитку світової транспортної системи й окремих її складових і розробки науково-практичних рекомендацій щодо оптимізації участі України у світовій транспортній системі, можна зробити такі висновки.

Запропоновано під *світовою транспортною системою* розуміти сукупність інтегрованих національних транспортних систем країн світу, що представлені різними взаємопов'язаними та взаємодіючими видами транспорту, які здійснюють реалізацію як внутрішніх, так і міжнародних перевезень, забезпечуючи стабільне функціонування світового господарства.

Установлено, що світовій транспортній системі притаманні властивості структурованості, ієрархічності, цілісності, ділимості, синергічності, цілеспрямованості, адаптивності та динамічності, що обумовлює необхідність застосування системного підходу при аналізі особливостей її функціонування; світова транспортна система виконує основні (дистрибутивну та забезпечуючу) та похідні (транзитну, стимулюючу, інтегруючу, глобалізуючу) функції.

Під *потенціалом транспортної системи* запропоновано розуміти сукупні максимальні можливості системи забезпечувати здійснення процесів транспортування на основі оптимального використання транспортних ресурсів; *потенціал розвитку транспортної системи* запропоновано розглядати як здатність елементів системи (національних транспортних систем, видів транспорту тощо) піддаватися якісним змінам, які приводять до поліпшення існуючих або виникнення нових властивостей та елементів системи, що обмежені розмірами наявних транспортних ресурсів і загальносвітовими економічними умовами.

Запропоновано систему чинників, що визначають потенціал розвитку світової транспортної системи, до яких за характером та масштабом впливу

віднесені: територіальні, інфраструктурні, інституційні, загальноекономічні, наддержавні, глобальні тощо.

Обґрунтовано доцільність використання оптимізаційного підходу до оцінки потенціалу транспортної системи, що передбачає визначення способу досягнення найкращого результату функціонування системи за умови ефективного використання наявних транспортних ресурсів. Реалізація даного підходу передбачає побудову й аналіз відповідної оптимізаційної економіко-математичної моделі.

Запропоновано методику розрахунку інтегральних оцінок стану національних транспортних систем країн світу, використання якої дозволило здійснити компаративний аналіз транспортних систем країн ЄС за рівнем їх загального розвитку, рівнем результативності функціонування транспортної системи, станом транспортної інфраструктури та станом транспортних ресурсів.

Удосконалено науково-методичний підхід до аналізу світової транспортної системи, який передбачає такі напрями: дослідження динаміки основних показників розвитку світового транспорту; визначення структури та структурних зрушень у розвитку світової транспортної системи за видами транспорту, рівнем розвитку, регіональною приналежністю тощо; оцінку впливу глобальних детермінантів загальноекономічного розвитку (світового ВВП, світової торгівлі товарами, туристичними послугами, міжнародної міграції тощо) на особливості розвитку різних видів світового транспорту; компаративний комплексний аналіз рівня розвитку національних транспортних систем, що дало змогу встановити особливості розвитку світової транспортної системи (стабільне зростання обсягів і відстані перевезень, зменшення транспортності світового господарства, зростання та якісна модернізація світової транспортної мережі, посилення конкуренції та взаємодії між видами транспорту, зростання внутрішньорегіональних транспортних потоків, глобалізація галузі тощо).

Установлено наявність тісного прямого зв'язку між показниками вантажо- та пасажирообігу різних видів транспорту й обсягами світового ВВП, світового товарного експорту та світового експорту туристичних послуг.

Визначено, що сучасний стан транспортної системи України характеризується як позитивними тенденціями розвитку (зростанням транспортної мережі, обсягів перевезень, у тому числі міжнародних, посиленням конкуренції на внутрішньому ринку транспортних послуг, активізацією міжнародного співробітництва в рамках адаптації до вимог єдиної транспортної політики країн ЄС, активною інтеграцією до світової транспортної системи тощо), так і негативними (низькими темпами якісних зрушень у розвитку транспортної мережі та транспортних засобів, відсутністю власного морського флоту, низьким рівнем контейнеризації портового господарства, відсутністю чіткого механізму реалізації стратегій розвитку транспортної галузі, низьким інвестиційним потенціалом галузі тощо).

Проведено оцінку потенціалу транспортної системи України на підставі використання оптимізаційної моделі, що дозволило дійти висновку, що за умови оптимізації таких параметрів, як довжина транспортної мережі, чисельність зайнятих у галузі, обсяги інвестицій у транспортну галузь, можна отримати економічний ефект, виражений у зростанні валового прибутку від діяльності транспорту на 6,8%.

Визначено, що в основу розвитку транспортної системи України мають бути покладені такі принципи, як модернізація, інноваційність, взаємодія/інтеграція, інтероперабельність, адаптація/гармонізація та стратегічні цілі, а саме формування конкурентоспроможної транспортної системи, поглиблення інтеграції до європейської та світової транспортних систем, розвиток транспортно-економічних зв'язків і співробітництва з міжнародними організаціями в рамках спільних проєктів, що є складовими концептуальних засад функціонування транспортної системи України, реалізація яких сприятиме посиленню ролі країни у світовій транспортній системі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аксенов И.Я. Единая транспортная система: [учеб. для вузов] / И.Я. Аксенов. – М.: Высшая школа, 1991. – 383 с.
2. Амосов О.Ю. Розвиток транспортної інфраструктури як вагомий чинник підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності / О.Ю. Амосов, Ю.О. Світлична: [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tpdu/2010_2/doc/3/01.pdf.
3. Антонюк Л.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації: [монографія]/ Л.Л.Антонюк. - Київ, 2004. – 273 с.
4. Балацкий О.Ф. Экономический потенциал административных и производственных систем: [монография] /О.Ф. Балацкий. – Суми: Университетская книга, 2006. – 972 с.
5. Бараш Ю.С. Управління залізничним транспортом країни [монографія] / Ю.С.Бараш. – [2-ге видан. перероб.і доп/]. - Дніпропетровськ: Видав-во Дніпропетр.нац.універс.залізн.транспорту ім.ак.В.Лазаряна, 2006. – 264 с.
6. Бексултанов О.В. Анализ развития мировой транспортной системы в контексте активизации интеграционных процессов / О.В. Бексултанов: [электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/prvs/2009_3/1304.pdf.
7. Белозеров Г.И. Экономика, организация и планирование работы морского транспорта / Г.И. Белозеров, Л.М. Гаськов. – [3-е изд., перераб. и доп]. – М.: Транспорт, 1984. – 336 с.
8. Белоусов Р.А. Рост экономического потенциала / Р.А. Белоусов.- М.: Наука,1971. – 134 с.
9. Белый О. Евроазиатский транзит: перспективные проекты / О.Белый // Судостроение. – 2000. - № 11. – С. 9-10.

10. Бідняк М.Н. Виробничі системи на транспорті: теорія і практика: [монографія] / М.Н. Бідняк, В.В. Біліченко. – Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2006. – 176 с.
11. Бірюкова Т. Транспортна політика ЄС і розвиток транспортно-дорожнього комплексу України: [електронний ресурс] / Т.Бірюкова // Наука молода. – 2005. – №4. – Режим доступу: http://www.library.tane.edu.ua/images/nauk_vydannya/2baUmt.pdf.
12. Бланк Ш.П. Экономика внутреннего водного транспорта / Ш.П. Бланк, А.А. Миташвили, В.А. Легостаев. – [2-е изд. перераб. и доп.] – М.: Транспорт, 1983. – 463 с.
13. Блудова Т. Глобализация транспортной системы и понятие «транзитный потенциал страны» / Т.Блудова// Экономика Украины. – 2006. – №10. – С.73-78.
14. Блудова Т.В. Транзитний потенціал України: формування та розвиток: [монографія] / Т.В. Блудова. - Рада національної безпеки України, Нац. ін-т проблем міжнародної безпеки. – К.: НІМБ, 2006. – 276 с.
15. Бойко М.Ю. Місце і значення України в реалізації транспортної політики ЄС / М.Ю. Бойко, Г.Ю. Ерфан // Науковий вісник Ужгородського університету, Сер: Економіка. – 2011. – №33. – ч.3. – С. 10-15.
16. Бойко О.В. Потенціал ринку транспортних послуг як об'єкта наукових досліджень: [електронний ресурс] / О.В. Бойко, І.В. Дідовець. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vcndtu/2010_41/13.htm.
17. Большая советская энциклопедия. – Т. 20. – М.: Сов. энциклопедия, 1977. -1015 с.
18. Большой экономический словарь/ под ред. А.Н.Азрилияна. – [3-е изд. стереотип]. – М.: Институт новой экономики, 1998. – 864 с.
19. Бондар Н.М. Світовий досвід управління розвитком транспортної галузі: [електронний ресурс] / Н.М. Бондар. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Npkntu_e/2010_18_1/stat_18_1/53.pdf.

20. Босак О.М. Транзитний потенціал України: сучасний стан, проблеми та перспективи: [електронний ресурс] /О.М. Босак. – Режим доступу: http://www.nbuuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2011_47/Gileya47/P17_doc.pdf.

21. Буркинський Б. Про роздержавлення морських торгових портів України / Б. Буркинський, М. Котлубай, О. Котлубай // Економіка України. – 2006. – № 11. – С. 12–18.

22. Винников В.В. Критериальные и внешние ограничения уровня развития национального морского транспорта / В.В. Винников // Стратегия позиционирования транспортного потенциала в глобальном рынке морской торговли. – Одесса: Автограф. – 2006. – С. 90 - 101.

23. Винников В.В. Методы оценки инвестиций в морехозяйственных комплексах Украины / В.В. Винников // Экономико-правовые аспекты развития транспортных систем. – Одесса: ОНМУ. – 2004. – Вып. 7. – С. 132-146.

24. Винников В.В. Оптимизация производственного потенциала логистических транспортно-распределительных систем / В.В. Винников // Економіка: проблеми теорії та практики. – Дніпропетровськ: ДНУ. – 2005. – Вип. 204. – С. 203 – 214.

25. Винников В.В. Основы и тенденции развития международных морских грузопотоков / В.В. Винников // Економіка: проблеми теорії та практики. – Дніпропетровськ: ДНУ. – 2005. – Вип. 208. – С. 141-149.

26. Винников В.В. Принципы сбалансированного развития национальных участков транспортных коридоров / В.В. Винников // Вісник Хмельницького національного університету. – Хмельницький: ХНУ. – 2006. – № 4. – Т.ІІІ. – С. 12-16.

27. Винников В.В. Проблемы и пути развития международных транспортных коридоров Украины / В.В. Винников // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків: Українська державна академія залізничного транспорту. – 2006. – № 14. – С. 36 – 37.

28. Винников В.В. Проблемы комплексного развития морского транспорта Украины: [монография] / В.В. Винников. – Одесса: ОНМА, 2005. – 300 с.

29. Винников В.В. Проблемы развития транспортных коридоров Украины и пути их решения в условиях международной глобализации и регионализации / В.В. Винников // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків: Українська державна академія залізничного транспорту. – 2006. – № 15-16. – С. 40-46.

30. Винников В.В. Теоретические основы устойчивого развития морского транспорта в условиях интеграции / В.В. Винников // Вопросы экономических наук. – 2005. – № 6. – С. 55-60.

31. Винников В.В. Транспортная политика Украины в условиях реализации принципов комплексной интеграции / В.В. Винников // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2005. – Т.3. – №5. – С. 142-145.

32. Винников В.В. Формирование морского транспортного потенциала в системе интеграционных процессов: [монография] / В.В. Винников. – Одесса: ОНМА, 2004. – 222 с.

33. Винников В.В. Определение параметров транзитного и экспортного потенциала транспортного комплекса Украины и стратегия их эффективной реализации / В.В. Винников, И.А. Голубкова, Л.Л. Сотниченко // Экономические инновации. – Одесса: Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 2005. – Вып. 21. – С.277-285.

34. Винников В.В. Морской транспорт в системе экономической безопасности Украины / В.В. Винников, А.Н. Примачёв // Экономические инновации. – Одесса: Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины. – 2006. – Вып. №25 – С. 7-15.

35. Власюк О.С. Транспортна стратегія РФ до 2030 р. та очікуваний вплив її реалізації на економічну безпеку України // О.С. Власюк, Д.К. Прейгер // Стратегічна панорама. – 2009. – №4. – С.3-12.

36. Вол М. Анализ транспортных систем / Мартин Вол, Брайан Мартин; Пер. с англ. С.В.Альбова, П.П.Кобзева; под ред. И.А.Молодых . – М.: Транспорт, 1981 . – 515 с.

37. Волкова В.Н. Теория систем: [учебное пособие] / В.Н. Волкова, А.А.Денисов. – М.: Высшая школа, 2006. – 511 с.
38. Волович О. Морська інфраструктура України в контексті розвитку МТК в Азовсько-Чорноморському регіоні / О. Волович // Перспективи розвитку морської інфраструктури України в Чорноморсько-Ахзовському регіоні. – Одеса, 2008. – С.21-26.
39. Галахов В.И. Эволюция и периодизация развития транспорта / В.И.Галахов // Мир транспорта. – 2004. – №4. – С.4-15.
40. Громов Н.Н. Тенденции развития воздушного транспорта мира / Н.Н.Громов // Вестник транспорта. – 2004. – №5. – С.15-20
41. Гурина М. Транспортная система Украины / М. Гурина, М. Буханцева // Вестник налоговой службы. – 2002. – №42. – С.46-50.
42. Гурнак В. В міру сил і можливостей: Україна в міжнародних транспортних відносинах / В. Гурнак // Політика і час. – 2003. – №10. – С.89-96.
43. Гусева Л.Ю. Транспортный транзитный потенциал Казахстана: концептуальная оценка основных элементов: [электронный ресурс] / Л.Ю. Гусева. – Режим доступа: <http://www.kisi.kz/img/docs/385.pdf>.
44. Данько М.І. Забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств в умовах міжнародних транспортних коридорів: [монографія] / М.І.Данько ,В.Л.Дикань, Н.В.Якименко. – Харків: УкрДАЗТ, 2008. – 169 с.
45. Дергаусов М. Особливості розвитку транзитних перевезень і завдання, які вирішуються в умовах глобалізації / М. Дергаусов // Схід. – 2003. – №7. – С.12-18.
46. Дергаусов М.М. Методология стратегического планирования в Мариупольском государственном морском торговом порту / М. Дергаусов // Экономика Украины. – 2002. – №11. – С.27-35.
47. Дергаусов М.М. Украина – держава морская / М.М. Дергаусов. – Д.: Изд-во «Донецчина», 2000. – 269 с.

48. Дергаусов М.М. Украина в мировой хозяйственной системе и проблема выбора оптимальной стратегии развития / М.М. Дергаусов. – Донецк: Издательство «Донеччина», 2003. – 224 с.

49. Дергаусов М.М. Управление морскими портами Украины в условиях глобализации экономики / М.М. Дергаусов // Экономика Украины. – 2001 – №11. – С.28-30.

50. Державна авіаційна служба України: [електронний ресурс]. – Режим доступу: www.avia.gov.ua

51. Державна комплексна програма розвитку авіаційного транспорту України на період до 2010р.: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.asavia.org/avia/zakonodatelstvo>.

52. Державна служба автомобільних доріг України: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukravtdor.gov.ua/>

53. Державний комітет статистики: [електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

54. Дикань В.Л. Ефективність роботи транспортної системи України в умовах глобалізації економічних систем / В.Л. Дикань, М.В. Корінь // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – № 33. – С.13-19.

55. Досенко В.А. Формирование международных транспортных коридоров, проходящих по территории государств-участников СНГ: [электронный ресурс] / В.А. Досенко. – Режим доступу: reis-conf.zr.ru/downloads/speech/Досенко%203a%20рулем.doc

56. Дунаев О.Н. Интеграция российской транспортной системы в Евроазиатское экономическое пространство / О.Н. Дунаев, Т.В. Кулакова // Бюллетень транспортной информации. – 2006. – №3. – С.23-26.

57. Дяттерева О.И. Внешнеэкономическая деятельность: [учебное пособие] / О.И. Дяттерева, Т.Н. Полянова, С.В. Саркисов. – [2-е изд]. – М.: Дело, 2000. – 320 с.

58. Дятлова В.В. Використання потенціалу ТДК України при реалізації глобальної європейської стратегії / В.В.Дятлова, Д.В.Король // Перспективи

розвитку економіки України в контексті європейської інтеграції . – 2009 . – Т.Х.
– вип. 123. – С.83-91.

59. Евсеев С.В. Проблемы развития транспорта в условиях глобализации мирового хозяйства: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.01 «Экономическая теория», 08.00.14 «Мировая экономика» / С.В. Евсеев. – Самара, 2006. – 20 с.

60. Евсеев С.В. Эффективность транспортных услуг в современных условиях / С.В. Евсеев // Экономические науки. – 2006. – №3. – С.121-136.

61. Един О. Транспортная политика в Украине /О. Един, Ю. Цветов, Л. Соколов // Экономика Украины. – 2000. – №1. – С.24-29.

62. Ефимова Е.Г. Транспорт в мировом хозяйстве / Е.Г. Ефимова. – М.: Анкил, 2007. – 352 с.

63. Ефимова М.Р. Общая теория статистики: [учебник] / М.Р. Ефимова, Е.В. Петрова, В.Н. Румянцев. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 416 с.

64. Європейське залізничне законодавство. Підбірка законодавчих актів Європейського Союзу, які відображають етапи розвитку та становлення Європейського залізничного права / Управління зовнішніх зв'язків Державної адміністрації залізничного транспорту України, Т.2: Європейське законодавство. – К., 2006. – 494 с.

65. Європейський Союз та Україна починають перемовини про створення Спільного авіаційного простору: [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/transport/air_portal/international/index_en.htm.

66. Єріна А.М. Статистичне моделювання та прогнозування: [навчальний посібник] / А.М.Єріна. – К.:КНЕУ, 2001. – 170 с.

67. Закон України «Комплексна програма утвердження України як транзитної держави у 2002 –2010 роках» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 24. – С. 166.

68. Залізниці світу в ХХІ столітті: [монографія] / [Г. М. Кірпа, В. В. Корнієнко, О. М. Пшинько та ін.]; під заг. ред. Г. М. Кірпи. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2004. – 224 с.

69. Захарова О.В. Глобальні чинники розвитку потенціалу світової транспортної системи / О.В. Захарова // Економічний часопис-XXI. – 2011. – № 9-10. – С. 28-32.

70. Захарова О.В. Фактори впливу на формування та розвиток потенціалу світової транспортної системи / О.В. Захарова // Економічний простір: зб. наук. праць. – № 51. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2011. – С. 5-13.

71. Захарова О.В. Методичні особливості використання узагальнюючих показників для оцінки і аналізу рівня розвитку національних транспортних систем / О.В. Захарова // Вісник Хмельницького національного університету. – № 2. – Т. 1 (148). – Хмельницький, 2010. – С. 198-202.

72. Захарова О.В. Оптимізаційний підхід до оцінки потенціалу світової транспортної системи / О.В. Захарова // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект: сб. науч. трудов. – Донецк: ДонНУ, 2010. – С. 233-237.

73. Захарова О.В. Інтегральні оцінки стану національних транспортних систем країн світу (на прикладі Європейського союзу) / О.В. Захарова // Проблемы и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ: сб. науч. трудов. – Севастополь-Донецк: ДонНУ, РФ НИСИ в г. Донецке, 2009. – С. 719-723.

74. Захарова О.В. Математические модели формирования и анализа экономического потенциала / О.В. Захарова, В.А. Диленко // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект: сб. науч. трудов. – Донецк: ДонНУ, 2009. – С. 202-209.

75. Захарова О.В. Економічний потенціал: зміст поняття та підходи до оцінки / О.В. Захарова // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. – – – Вип. 239: В 5 т. – Т. IV. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. – С. 885-891.

76. Захарова О.В. Транзитні можливості морських портів України / О.В. Захарова // Вісник Донецького національного університету. – Серія В: Економіка і право. – 2008. – № 1. – С. 141-145.

77. Захарова О.В. Особливості процесу інтеграції національних транспортних систем до світового господарства / О.В. Захарова // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект: сб. науч. трудов. – Донецк: ДонНУ, 2007. – С. 1294-1300.

78. Захарова О.В. Особливості еволюції сучасної світової транспортної системи / О.В. Захарова // Актуальні проблеми міжнародних відносин: політичні, правові та економічні аспекти: зб. наук. праць. – Львів: DPI, 2011. – С. 19-23.

79. Захарова О.В. Математична модель аналізу потенціалу транспортної системи / О.В. Захарова // Комп'ютерне моделювання та інформаційні технології в науці, економіці і освіті: зб. наук. пр. VIII Всеукр. наук.-практ. конф. – Черкаси: Брама, 2011. – С. 73-75.

80. Захарова О.В. Теоретичні підходи до визначення сутності та властивостей світової транспортної системи / О.В. Захарова // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. – 2011. – № 1. – С. 141-145.

81. Захарова О.В. Стратегічні напрямки транспортної політики України / О.В. Захарова // Матеріали XIII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів МДУ: зб. наук. праць. – Маріуполь: МДУ, 2011. – С. 84-86.

82. Захарова О.В. Сутність та структура транспортних ресурсів світу / О.В. Захарова // Особливості інтеграції України в світовий економічний та політико-правовий простір: матеріали VI Всеукр. конф. – Маріуполь: МДУ, 2010. – С. 214-215.

83. Захарова О.В. Особливості розвитку національних транспортних систем країн світу / О.В. Захарова // Матеріали XII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів МДГУ: зб. наук. праць. – Маріуполь: МДГУ, 2010. – С. 26-29.

84. Захарова О.В. Організаційно-економічні умови розвитку світової транспортної системи / О.В. Захарова // Матеріали XI підсумкової наук.-практ. конф. викладачів МДГУ: зб. наук. праць. – Маріуполь: МДГУ, 2009. – С. 76-78.
85. Захарова О.В. Особливості формування транспортного потенціалу країн світу / О.В. Захарова // Особливості інтеграції України в світовий економічний та політико-правовий простір: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. – Маріуполь: МДГУ, 2009. – С. 154-156.
86. Захарова О.В. Аналіз особливостей розвитку світової морської торгівлі / О.В. Захарова // Особливості інтеграції України в світовий економічний та політико-правовий простір: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. – Маріуполь: МДГУ, 2008. – С. 220-222.
87. Захарова О.В. Напрямки розвитку транспортної системи України / О.В. Захарова // Особливості інтеграції України в світовий економічний та політико-правовий простір: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. – Маріуполь: МДГУ, 2007. – С. 118-119.
88. Проблеми інтеграції України у світовий економічний простір / [Балабанов К.В., Булатова О.В., Чентуков Ю.І., Захарова О.В. та ін.]. – Донецьк: Вебер (Донецька філія), 2007. – 234 с.
89. Згуровський М.З. Системний аналіз: проблеми, методологія, застосування / М.З. Згуровський, Г.Д. Панкратова. – К.: Наукова думка, 2005. – 744 с.
90. Зеркалов, Д.В. Транспортное обеспечение международной торговли : справочник / Д.В. Зеркалов . – К. : Дакор ; К.: КНТ, 2007 . – 627 с.
91. Информационные и математические модели процессов функционирования транспортных систем : Сб. науч. тр. / АН УССР, Ин-т кибернетики им. В.М. Глушкова ; Отв. ред. А.А. Бакаев . – К.: ИК, 1987 . — 91 с.
92. Исследование операций в экономике: [учеб. пособие для вузов] / Под ред. проф. Н.Ж. Кремера. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 496с.

93. Калініченко О.І. Розвиток транспортного потенціалу залізничного транспорту / О.І. Калініченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – №31. – С.25-19.

94. Кевеш П. Теория индексов и практика экономического анализ / П.Кевеш. – М.: Финансы и статистика, 1990. – 303 с.

95. Киселев В.В. Транзитный потенциал Украины: проблемы и перспективы / В.В. Киселев: [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vkhnu/Ekon/851/09kvvupp.pdf>.

96. Кірпа Г.М. Інтеграція залізничного транспорту України у європейську транспортну систему: [монографія] / Г.М. Кірпа. – [2-ге вид., переробл. і допов.]. – Дніпропетровськ: Вид-во ДНУЗТ ім. акад. В. Лазаряна, 2005. – 360 с.

97. Кірдіна О.Г. Функції залізничного транспорту: [електронний ресурс] / О.Г. Кірдіна. – Режим доступу: <http://intkonf.org/ken-kirdina-og-funktsiyi-zaliznichnogo-transportu/>

98. Коба В.Г. Розвиток ринку перевезень водним транспортом України в умовах економічної кризи : [електронний ресурс] / В.Г. Коба, О.В. Коба, С.М. Боняр. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vodt/2009_10/11_Rozvytok_ryнку_perevezen_.pdf.

99. Ковзель М. О. Соціально-економічна ефективність експорту транспортних послуг України: [монографія] / М. О. Ковзель. – К.: Книжне вид-во НАУ, 2008. – 308 с.

100. Козлов Л.Н. О приоритетах в формировании и развитии международных транспортных коридоров / Л.Н.Козлов // Евразийская экономическая интеграция. – 2009. – №4(5). – С. 121-135.

101. Колесник И.Н. Пути повышения эффективности обслуживания международных перевозок морскими торговыми портами / И.Н. Колесник // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект: Сборник научных трудов. – Донецк, 2003. – С.712-719.

102. Колеснікова Н. Меодичні підходи до визначення собівартості перевезення вантажів залізничним транспортом України у міжнародному сполученні / Н. Колеснікова, В.Чорний // Економіст. – 2007. – №6. – С.34-36.

103. Колодин А. Морские порты в XXI веке. Прогноз развития / А.Колодин // Судоходство. – 2000. – №9. - С.28-32.

104. Концепція реформування транспортного сектору України / Ю.М.Цветов [та ін.] – К.: ВАТ «ІКТП-Центр», 1999. – 67 с.

105. Корчун В.С. Тенденції розвитку світового ринку транспортних послуг в умовах глобалізації / В.С. Корчун // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. – 2007. – №12. – С. 223-228.

106. Котлубай А.М. Торговое судоходство Украины: проблемы и перспективы развития:[монографія] / А.М. Котлубай. – Одесса: ИПРЭЭИ, 2008. – 384 с.

107. Котлубай А.М. Современные трансформации морской транспортной политики // А.М. Котлубай, Б.В. Буркинский, С. И. Дебель // Судоходство. – 2007. – № 11. – С. 6-7.

108. Котлубай А.М. Торговое судоходство Украины: проблемы и перспективы развития / Котлубай А.М.; ИПРЭЭИ НАН Украины. – Одесса : ИПРЭЭИ НАН Украины, 2008. – 256 с.

109. Котлубай А.М. Упрощение организационных процедур в использовании транзитного потенциала Украины: [монографія] / Котлубай А.М., Липинская А. А.; ИПРЭЭИ НАН Украины. – Одесса: ИПРЭЭИ НАН Украины, 2008. – 132с.

110. Котлубай О.М. Становлення торговельного мореплавання як чинник прискорення економічного розвитку України / О.М. Котлубай. - Одеса: ІПРЕЕД, 2005. - 56 с.

111. Котлубай О.М. Конкурентоспроможність та сталий розвиток морегосподарського комплексу України: [монографія] / О.М. Котлубай. – Одеса: ІПРЕЕД НАНУ, 2011. – 427 с.

112. Котлубай О.М. Сучасний стан міжнародного регулювання процесу вільного просування товарів, безпеки судноплавства та навколишнього середовища / О.М. Котлубай // Економічні інновації: Новаторські ідеї та сучасний досвід трансформаційних зрушень економіці. – Одеса, 2010. – №40. – С. 156-176.

113. Котлубай О.М. Україна в світовій морській торгівлі // О.М. Котлубай // Экономические инновации: Выпуск 39. Актуальные проблемы экономики и управления основной эксплуатационной деятельностью морского транспорта. – Одесса : Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины. – 2009. – С. 7-18.

114. Котлубай О.М. Формування нової морської транспортної політики України / О.М. Котлубай, О.О. Липинська // Вісник Національної академії наук України. – 2010. – №3. – С. 27-32.

115. Кузьменко Ю.А. Глобализационные процессы мировой экономики, влияющие на функционирование международной транспортной системы / Ю.А. Кузьменко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – №36. – С. 35-37.

116. Лапин Е.В. Экономический потенциал предприятия: [монография] / Е.В. Лапин. – Сумы: ИТД „Университетская книга”, 2002. – 310 с.

117. Ларин О.Н. Концепция транзитного потенциала транспортной системы [электронный ресурс] / О.Н. Ларин. – Режим доступа: <http://csc.ac.ru/ej/file/3727>

118. Левківський О.П. Вибір стратегії формування транспортного процесу різних видів транспорту на базі логістичних принципів / О.П. Левківський // Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті. – 2008. – №4. - С. 19-20.

119. Лепьохін О.В. Методика визначення економічного потенціалу промислового підприємства / О.В. Лепьохін // Держава та регіони (серія: економіка та підприємництво). – 2002. – № 2. – С. 187-190.

120. Лившиц В.Н. Системный анализ экономических процессов на транспорте / В.Н. Лившиц . – М.: Транспорт, 1986 . – 239 с.

121. Ліфар В.В. Аналіз складових транзитного потенціалу регіону [електронний ресурс]/ В.В. Ліфар. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/en_re/2010_7_3/28.pdf.
122. Ложачевська О.М. Характеристика транспортної галузі України / О.М. Ложачевська // Економіст. – 2002. – № 10. – С. 40 – 44.
123. Лоза С.П. Сучасний стан і перспективи розвитку залізниць України / С.П.Лоза // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №11(65). – С. 22-38.
124. Ломакин В.К. Мировая экономика / В.К. Ломакин. – М.: Юнити, 2004. – 735 с.
125. Лузянин С.Г. Российский транзитный потенциал: восточно-азиатский вектор / С.Г. Лузянин // Вестник транспорта. – 2004. – №3. – С. 16-18.
126. Лукьянович Н.В. Морской транспорт в мировой экономике / Н.В. Лукьянович. – [2-е изд. перераб., доп.]. – Москва: МОРКНИГА, 2009. – 162 с.
127. Лямец В.И. Системный анализ / В.И. Лямец, А.Д. Тевяшев. – Харьков: ХТУРЭ, 1998. – 252 с.
128. Майорова І.М. Україна у міжнародних логістичних системах товароруку [електронний ресурс] / І.М. Майорова. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Trpaeiv/2010_2/15.pdf
129. Макаренко М. Транспортний сектор економіки України: тенденції та проблеми розвитку / М. Макаренко, М. Цвєтов // Економіст. – 2007. – №6. – С. 24-27.
130. Макогон Ю.В. Развитие морского транспорта в государствах-членах ЧЭС: проблемы и перспективы – украинский аспект // Проблемы и перспективы сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ: Сб. науч. трудов, Севастополь-Донецк: ДонНУ, РФ НИСИ в г. Одесса, РФ НИСИ в г. Донецк, 2009. – Т.1. – С. 16-22.

131. Макогон Ю.В. Украина – морская держава: [монография]/ Ю.В.Макогон, А.Ф. Лысый, Г.Г. Гаркуша, А.В, Грузан; [под ред. Ю.В.Макогона]. – Донецк: Изд-во «Ноулидж», 2010. – 391 с.
132. Мир воздушного транспорта в 2009 году: [электронный ресурс]. – Режим доступа: www.icao.int/icaonet/dcs/9921/9921_ru.pdf
133. Миусов М.В. Стратегия позиционирования национального морского транспорта в глобальном транспортном рынке / М.В. Миусов, Н.Т. Примачев, В.В. Винников, С.В. Винников, Н.Н. Примачева . – Одесса: «Автограф», 2006. – 234 с.
134. Міністерство інфраструктури України: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mtu.gov.ua/>
135. Мірошко В. М. Концептуальні основи формування стратегії розвитку морського торговельного порту / В. М. Мірошко // Регіональна економіка. – 2007. – № 2. – С. 229–235.
136. Могилевкин И. М. Транспорт. Мировая экономика. Глобальные тенденции за 100 лет / И.М. Могилевкин; под. ред. И. С. Королева. – М.: Экономистъ, 2003. – 332 с.
137. Могилевкин И. Мировой транспорт: новые горизонты и новые проблемы / И. Могилевкин // Мировая экономика и международные отношения. – 2000. – №9. – С. 29-35.
138. Могилевкин И. Транспорт в прошлом и нынешнем веке / И. Могилевкин // Мировая экономика и международные отношения. – 2001. – №9. – С. 34-43.
139. Модернізація України – наш стратегічний вибір: Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К., 2011. – 416 с.
140. Московкин В.М. Оценка транспортного потенциала арабо-африканских стран на основе построения интегральных и синтетического показателей / В.М. Московкин // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2005. – №650. – С. 266-268.

141. Мочерний С.В. Економічний потенціал України / С.В. Мочерний // Економічна енциклопедія. – Т.1. – К.: Академія, 2002. – 422 с.
142. Нагорний Є.В. Динаміка обсягів перевезень за основними видами транспорту в Україні / Є.В. Нагорний, А.В. Потапенко // Восточно-европейский журнал передовых технологий. – 2009. – №6/7(42). – С. 55-58.
143. Назаренко В.М. Транспортное обеспечение внешнеэкономической деятельности / В.М. Назаренко, К.С. Назаренко. – М.: Центр экономики и маркетинга, 2000. – 512 с.
144. Новікова А.М. Методологічні основи розвитку транзитного потенціалу України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: спец. 08.07.04 / Національний авіаційний ун-т. – К., 2004. – 19 с.
145. Новікова А.М. Україна в системі міжнародних транспортних коридорів:[монографія] / А.М. Новікова // Нац. ін-т проблем міжнародної безпеки. – К., 2003. – 493 с.
146. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: [підручник] / В.Є. Новицький. – К.: КНЕУ, 2003. – 948 с.
147. Оптимизация планирования и управления транспортными системами / В.Н. Лившиц [та інші] . – М. : Транспорт, 1985. – 206 с.
148. Орлова В.М. Європейська транспортна політика: орієнтири для залізничного транспорту України / В.М. Орлова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – №31. – С. 52-56.
149. Орлова В. А. Повышение транзитного потенциала Украины на основе использования развития транспортной системы : [монография] / В. А. Орлова, Н. Ю. Ткаченко, А. С. Маловичко ; Донец. нац. ун-т экономики и торговли им. М. Туган-Барановского. – Донецк : ДонНУЭТ, 2011. – 204 с.
150. Орловский П.Н. Системный анализ транспортных узлов: [монография] / П.Н. Орловский, Г.П. Скворцов. – К.: Основа, 2007. – 596 с.
151. Основы организации транспортного обеспечения внешнеторговых связей Украины/ Ю.М. Цветов [и др.]. – К.: ОАО «ИКТП-Центр», 2000. – 581 с.

152. Пащенко Ю. Транспортная политика Украины / Ю. Пащенко // Экономика Украины. – 2001 – №1. – С. 26-33.

153. Пащенко Ю.Є. Транспортно-дорожній комплекс України в процесах міжнародної інтеграції: [монографія] / Ю.Є Пащенко, О.І. Никифорок ; НАН України. Рада з вивчення продуктивних сил України. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2008. – 192 с.

154. Перебийніс О.В. Транспортні ресурси як основа формування транспортного потенціалу підприємств / О.В. Перебийніс, В.І. Перебийніс // Збірник доповідей 8 Міжнародної науково-практичної конференції «Ринок послуг комплексних транспортних систем та прикладні проблеми логістики. – К., 2006. – С. 192-199.

155. Підтримка інтеграції України до Транс'європейської транспортної мережі ТЄМ-Т. РК 2. Інтероперабельність залізниць: Заключний звіт 2.3, грудень 2010 р.: [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ten-t.org.ua/data/upload/publication/main/ua/517/fr_2.3_interoperability_ukr.pdf

156. Пирожков С. Проблемы реализации транзитного потенциала Украины в контексте расширения ЕС и формирования ЕЭП / С.Пирожков, Д. Прейгер, И. Малярчук // Экономика Украины. – 2005. – №3. – С. 4-19.

157. Плужников К.И. Глобализация производства и распределения транспортных услуг / К.И. Плужников // Бюллетень транспортной информации. – 2003. – №4. – С. 11-15.

158. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в эконометрическом моделировании / В. Плюта. – М.: Финансы и статистика, 1989. – 175 с.

159. Погожев И. Б. Методы комплексной оценки качества продукции (Принципы построения и условия использования некоторых обобщенных показателей качества) / И.Б. Погожев – М.: Знание, 1971. – 40 с.

160. Погожев И.Б. Обобщенные показатели при исследовании сложных систем Количественная оценка качества продукции – квалиметрия / И.Б. Погожев, В.Л. Аничкина, Г.Г. Азгольдов. – М.: Знание, 1986. – С. 47 – 85

161. Прейгер Д. Вантажний транзит на морському транспорті: стан, проблеми, перспективи для України / Д.Прейгер // Економіка України. – 2010. – № 10. – С. 24–35.

162. Прейгер Д. Перспективні шляхи та механізми інтеграції ринку транспортних послуг України до країн ЄС. Аналітична записка: [електронний ресурс]/ Д.Прейгер, О. Собкевич, О.Ємельянова:. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/475/>

163. Прейгер Д.К. Проблеми погодження розвитку транспортно-комунікаційної інфраструктури України у західному та східному напрямках / Прейгер Д.К., Новікова А.М., Малярчук І.А. // Стратегічна панорама. – 2001. – №1-2. – С. 93-100.

164. Прейгер Д.К. Реалізація потенціалу транспортної інфраструктури України в стратегії посткризового економічного розвитку: [аналітична доповідь] / Д.К. Прейгер, О.В. Собкевич, О.Ю. Ємельянова. – К.: НІСД, 2011. – 37 с.

165. Примачев Н.Т. Торговые порты в системе международных транспортно-экономических связей: [монографія] / Н.Т. Примачев, Н.Н. Примачева; ИПРЭЭИ НАН Украины. – Одесса : Атограф, 2008. – 240 с.

166. Примачев Н.Т. Экономические основы функционирования морского рынка транспортных услуг / Н.Т. Примачев. – Одеса: Автограф, 2004. – 368 с.

167. Про автомобільний транспорт. Закон України, 5 квітня 2001 р. // Офіційний вісник України. – 2001. – № 17.

168. Про залізничний транспорт. Закон України, 4 липня 1996 р. // Відомості Верховної Ради. – 1996. – №40.

169. Про транзит вантажів. Закон України, 20 жовтня 1998 р. // Відомості Верховної Ради. – 1998. – № 52.

170. Про транспорт. Закон України, 10 листопада 1994 р. // Відомості Верховної Ради. – 1994. – №51.

171. Про трубопровідний транспорт. Закон України, 15 травня 1996 р. // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 29.

172. Програма розвитку національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні на 2006-2010 роки // Офіційний вісник України. – 2005. – № 6. – С. 54-64.

173. Рибчук А.В. Глобальні тенденції розвитку світової транспортної системи: [електронний ресурс] / А.В. Рибчук, Т.Я. Павець. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2008dec/1_ribchuk.htm.

174. Рибчук А.В. Транспортні системи світу – важливий елемент глобальної виробничої інфраструктури / Рибчук А.В. // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №7. – С. 99-104.

175. Розвиток морських портів у контексті розширення транспортно-розподільчого та транзитного потенціалу України: [електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.niss.gov.ua/Monitor/Monitor 21/ 03.htm#a1](http://www.niss.gov.ua/Monitor/Monitor%2021/03.htm#a1).

176. Савчук А.В. Теоретические основы анализа инновационных процессов в промышленности: [монография] / А.В. Савчук. – Донецк: НАН Украины. Ин-т экономики промышленности, 2003. – 448 с.

177. Семин П.А. Анализ состояния и перспектив развития участков МТК, проходящих по территориям стран СНГ / П.А. Семин // Вестник транспорта. – 2006. – №2. – С.16-19.

178. Семин П.А. Совершенствование транспортно-экономических связей в СНГ/П.А. Семин, Е.В. Муравкина // Вестник транспорта. – 2005. – №6. – С. 24-29

179. Сенько Е. В. Украина на рынке экспортных транспортных услуг / Е.В.Сенько // Методи та засоби управління розвитком транспортних систем . – 2009. – № 15. – С. 107-125.

180. Сєвка В. Економічний потенціал розвитку регіонів: методологія оцінки і прогнозування /В. Сєвка // Схід. – 2008. – №1(85). – С. 33-35.

181. Синецкий В. Морская деятельность в условиях глобализации/ В. Синецкий / Мировая экономика и международные отношения. – 2003. – №1. – С.37-43

182. Синцеров Л.М. Революция на транспорте и образование мирового хозяйства [электронный ресурс] / Л.М. Синцеров // География. – 2010. – №3(899). – Режим доступа: http://geo.1september.ru/view_article.php?id=201000224.
183. Современный энциклопедический словарь. / Ред. Прохорова А.М. - М.. 1991. – 1697 с.
184. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/italy/ua/publication/content/44125.htm>.
185. Співробітництво України та Європейського Союзу у транспортній галузі: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mintrans.gov.ua>.
186. Степанов О. О стратегии развития портов Украины / О. Степанов // Судоходство. – 2003. – №7-8. – С. 31-32.
187. Степанов О.Н. Мировая торговля, транспорт и тенденции развития портового хозяйства: [монографія] / О.Н. Степанов. – О.: Астропринт, 2001. – 123 с.
188. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: [монографія]/ За ред. д.е.н., проф.. Д.Г. Лук'яненка. – К.:КНЕУ, 2001. – 538 с.
189. Стратегія розвитку залізничного транспорту на період до 2020 року. Схвалена Розпорядженням КМУ від 16.12.2009 № 1555-р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ugmk.info/download/1261743310.
190. Творонович В. Інтегральний підхід до розв'язання деяких економічних питань на транспорті / В. Творонович // Економіст. – 2007. – №6. – С. 49-51.
191. Ткаченко Н.Ю. Концептуальные основы совершенствования стратегии развития транзитного потенциала Украины / Н.Ю. Ткаченко // Культура народов Причерноморья. – 2008. – №143. – С. 59-64.
192. Ткаченко Н.Ю. Совершенствование системы управления развитием потенциала Украины / Н.Ю. Ткаченко // Економіка: проблеми теорії та практики: Зб. наук. Пр.. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. – Вип. 242. – т. IV. – С. 886-899.

193. Ткаченко Н.Ю. Транспортна інфраструктура: сутність, функції та роль у забезпеченні економічних процесів / Н.Ю. Ткаченко // Вісник ДонДУЕТ. Сер.: Економічні науки. – 2006. – №4(32). – С. 56-61.

194. Ткаченко Н.Ю. Экзогенные условия функционирования и развития транспортной системы Украины: структурный и функциональный аспекты / Н.Ю. Ткаченко // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект: Сб. науч. тр. Донецк: ДонНУ, 2006. – С. 838-844.

195. Транспортна політика України та її наближення до норм Європейського Союзу/ [Т.Сирийчик та ін.]; за ред. Марчіна Свенчіцкі. – К.: Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки, 2010. – 102 с.

196. Транспортна стратегія України на період до 2020 року: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mintrans.gov.ua>.

197. Транспортний сектор економіки України та залізничний транспорт / Ю.М.Цветов [та ін.] – К.: КУЕТТ, 2006. – 428 с.

198. Третьяк В.В. Экспортный потенциал региона при оценке возможностей регионального внешнеэкономического развития / В.В. Третьяк // Региональная экономика. – 2006. – №12. – С. 110-117.

199. Україна в процесах міжнародної інтеграції / За ред. д.е.н. В.Р. Сіденка. – Х.: Вид-во «Форт», 2003. – 280 с.

200. Україна в системі міжнародної безпеки: [монографія] / за заг. ред. О.С. Власюка, Національний інститут проблем міжнародної безпеки. – К.: НІПМБ. – 450 с.

201. Укрзалізниця: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uz.gov.ua>

202. Формирование эффективных стратегий развития экономического потенциала предприятий молочной промышленности: [монография] / В.М. Баутин, М.Ю. Швец, С.В. Овсянников. – Воронеж: ВГТА, 2006. – 176 с.

203. Хахлюк А. Для забезпечення транзитних потоків. Транспортна інфраструктура держави: регіональний аспект / А. Хахлюк // Політика і час. – 2004. – №2. – С. 71-81.
204. Хахлюк А. Украина – транзитное государство / А. Хахлюк // Экономика Украины. – 2001 – №1. – С. 26-33.
205. Хахлюк А.М. Перспективи розвитку України як транзитної держави / А.М. Хахлюк // Україна і світове господарство: підруч. / А.С. Филипенко. – К.:КНЕУ, 2002. – Глава 3. – С. 210 – 230.
206. Хейт Ф. Математическая теория транспортных потоков: [пер. с англ.]; под ред. И.Н. Коваленко. – М.: Мир, 1966. – 519 с.
207. Хлопов К.В. Современные тенденции международного морского судоходства начала XXI в. / К.В. Хлопов // Вестник транспорта. – 2004. – №2.- С. 30-36
208. Хумаров О.А. Підвищення конкурентоспроможності України: мобілізація транзитного потенціалу / О.А. Хумаров // Стратегічні пріоритети. – 2009. – №3(11). – С. 152-158.
209. Чекаловец В. Развитие морских торговых портов Украины в конкурентной среде / В. Чекаловец, С. Крыжановский // Економіка України. – 2006. – №1. – С. 32-39.
210. Чернега О.Б. Основные структурные особенности реализации транспортно-транзитного потенциала Украины / О.Б. Чернега, В.С. Белозубенко, А.С. Расторгуев // Вісник Хмельницького національного університету. – Хмельницький: ХНУ, 2008. – Т.3. – №3. – С. 101-106.
211. Черниченко Э. Транзитные возможности Украины: тенденции утраты / Э. Черниченко // Судоходство. – 2007. – №4.- С. 12-13.
212. Шалденкова Т.Ю. Транспортная система: современные тенденции развития/Т.Ю. Шалденкова // Вестник Санкт-Петербургского государственного университета. – 2003. – Сер.5. – Вып. 3. – С. 131-136.

213. Шаталюк Е.В. Тенденции и перспективы развития румынского порта Констанца и портов «большой Одессы» / Е.В. Шаталюк // Экономические инновации. – 2007. – №32. – С. 244-249.

214. Шевченко І.В. Основні тенденції розвитку транспортного комплексу України за видами транспорту / І.В. Шевченко // Соціально-економічні проблеми регіонального розвитку: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: Видавництво ІМА-прес, 2009. – С. 329-330.

215. Шлихтер С.Б. География мировой транспортной системы. Взаимодействие транспорта и территориальных систем хозяйства / С.Б.Шлихтер. – М.: МГУ, 1995. – 101 с.

216. Шпигельман Я. Порты в Единой сети европейских внутренних водных путей / Я. Шпигельман // Порты Украины. – 2004. – №3. – С. 34-36

217. Щербанин Ю. Мировой рынок транспортных услуг: российские сюжеты [электронный ресурс] / Ю. Щербанин // Российская Федерация сегодня. – 2004. – №19. – Режим доступа: <http://www.eatu.ru/?gstrAction=DOC&gintDocID=6573> (26.09.07).

218. Щербанин Ю. Транспорт. Международный обмен. Евроазиатский транзит. Что нового? / Ю. Щербанин // Судоходство. – 2004. – №1-1. – С. 9.10.

219. Экономика и организация внешнеторговых перевозок: [учебник] / Под ред. проф. К.В.Хлопова. – М.: Юристь, 2000. – 648 с.

220. Экономический потенциал развитого социализма / Под ред. Б.М. Мочалова. – М.: Экономика, 1982. – 278 с.

221. Экономический потенциал региона: анализ, оценка, диагностика: [монография] / А.Н Тищенко [и др.]. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2005. – 176с.

222. Янукович В.Ф. Инфраструктура промышленного региона: теория, практика, перспективы / В.Ф. Янукович. – Донецк: ИЭПИ НАН Укр., Юго-Восток, 1999. – 168 с.

223. Янчук М.Б. Основні напрямки державної політики щодо інтеграції авіаційного сектору України в систему Транс'європейських транспортних

мереж // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – № 30. - С. 145-148.

224. Яремович П.П. Особливості розвитку міжнародних транспортно-логістичних комплексів в умовах глобалізації: [електронний ресурс] / П.П. Яремович. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu/Ekon/2009_6/33.pdf

225. Яценко Ю.П. Интегральные модели систем с управляемой памятью / Ю.П. Яценко. – К.: Наук. думка, 1991. – 218 с.

226. Яцківський Л.Ю. Загальний курс транспорту. Книга 2: [навчальний посібник] / Л.Ю. Яцківський, Д.В. Зеркалов. – К., Арістей, 2007. – 504 с.

227. Air Transport Association [Electronic resource]. – URL: <http://www.iata.org>

228. Andersson A. E. Gateways to the Global Economy / A. E. Andersson, D. E. Andersson (Eds.). – Edward Elgar, 2000. – 322 p.

229. Bavoux J.-J. Geographie des transports / J.-J. Bavoux, F. Beaucire, L. Chapelon, P. Zembri. – Paris: Armand Colin, 2005. – 231 p.

230. Black W.R. Transportation: A geographical analysis / W.R. Black. – New York, London: The Guilford Press, 2003. – 375 p.

231. Bureau of Transportation Statistics [Electronic resource]. – URL: www.bts.gov.

232. Communication from the Commission. A sustainable future for transport: Towards an integrated, technology-led and user friendly system. – Brussels, 2009. – 60 p.

233. Decision of the European Parliament and of the Council on Community guidelines for the development of the Trans-European transport network. – Brussels, 2008. – 139 p.

234. Delle Site P. Freight transport. Thematic research summary / P. Delle Site, M.V. Salucci. – Transport research knowledge centre, 2009. – 92 p.

235. Energy, transport and environment indicators. – Luxemburg: Office for official publications of the EC, 2011. – 205 p.

236.EU energy and transport in figures 2009. – Luxembourg: Office for the Official Publications of the European communities, 2009. – 228 p.

237.EU energy and transport in figures 2010. – Luxembourg: Office for the Official Publications of the European communities, 2010. – 232 p.

238.EU transport in figures 2011. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011. – 105 p.

239.European business. Fact and figures. – Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007. – 431 p.

240.European business. Fact and figures. – Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009. – 547 p.

241.European Commission Mobility&Transport [Electronic resource]. – URL: <http://www.iata.org>: http://ec.europa.eu/transport/index_en.htm.

242.European energy and transport. Trends to 2030. – Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008. – 157 p.

243.Freight transportation: global highlights 2010: [Electronic resource]. – URL: http://www.iata.orgwww.bts.gov/publications/freight_transportation/pdf/entire.pdf

244.Hummels, D. Globalization and Freight Transport Costs in maritime Shipping and Aviation: [Electronic resource]. – URL: www.internationaltransportforum.org/2009/workshops/pdf/Hummels.pdf.

245.Integration and Competition between Transport and Logistics Businesses. – Paris: OECD/ITF, 2010. – 184 p.

246.Intelligent Transport Systems in action. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011. – 36 p.

247.International Maritime Organization: [Electronic resource]. – URL: www.imo.org/

248.International Road Transport Union: [Electronic resource]. – URL: <http://www.iru.org/>

249.International trade statistics 2010: [Electronic resource]. – URL: http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2010_e/its2010_e.pdf.

250. International transport forum: [Electronic resource]. – URL: <http://www.internationaltransportforum.org/>
251. International Union of Railways: [Electronic resource]. – URL: <http://www.uic.org/>.
252. Johansson B. Theories of Endogenous Regional Growth: Lessons for Regional Policies / B. Johansson, C. Karlsson, R. Stough (Eds). – Springer, 2001. – 316 p.
253. Key transport statistics 2010 data: [Electronic resource]. – URL: <http://www.internationaltransportforum.org/Pub/pdf/11KeyStat2010.pdf>
254. Nuhn H. Verkehrsgeographie / H. Nuhn, M. Hesse. – Paderborn, Munchen, Wien, Zurich: Ferdinand Schoeningh, 2006. – 379 p.
255. Panorama of Transport. – Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009. – 185 p.
256. Port Competition and Hinterland Connections. – Paris: OECD/ITF, 2009. – 176 p.
257. Rail transport and environment. Facts and Figures. June 2008: [Electronic resource]. – URL: www.cer.fe.
258. Review of maritime transport 2007: [Electronic resource]. – URL: http://www.unctad.org/en/docs/rmt2007_en.pdf.
259. Review of maritime transport 2008: [Electronic resource]. – URL: http://www.unctad.org/en/docs/rmt2008_en.pdf.
260. Review of maritime transport 2009: [Electronic resource]. – URL: http://www.unctad.org/en/docs/rmt2009_en.pdf.
261. Review of maritime transport 2010: [Electronic resource]. – URL: http://www.unctad.org/en/docs/rmt2010_en.pdf
262. Rodrigue J.-P. The geography of transport systems / J.-P. Rodrigue, C. Comtois, B. Slack. – London & New York: Routledge, 2006. – 284 p.
263. Taaffe E.J. Geography of transportation. 2-nd edition / E.J. Taaffe, H.L. Gauthier, M.E. O’Kelly. – Upper Saddle River (N.J.): Prentice Hall, 1996. – 422 p.

264. Transport and innovation: Unleashing the potential: [Electronic resource]. – OECD/ITF, 2010. – URL: <http://www.internationaltransportforum.org/Pub/pdf/10Highlights.pdf>
265. Transport geographies: mobilities, flows and spaces. [Ed. by Richard Knowles, Jon Shaw, Iain Docherty]. – Malden (MA), Oxford (UK): Blackwell Publishing, 2008. – 293 p.
266. Transport Outlook 2009. Globalization, crisis and transport: [Electronic resource]. – URL: http://www.internationaltransportforum.org/jtrc/DiscussionPapers/DP_200912.pdf
267. Transport Outlook 2010: the potential for innovation: [Electronic resource]. – URL: <http://www.internationaltransportforum.org/Pub/pdf/10Outlook.pdf>
268. Transport Outlook 2011: [Electronic resource]. – URL: <http://www.internationaltransportforum.org/Pub/pdf/11Outlook.pdf>
269. Transportation statistics annual report 2008, Bureau of Transportation Statistics: [Electronic resource]. – URL: www.bts.gov/publications/national_transportation_statistics/
270. Trends in the Transport Sector 1970-2008: [Electronic resource]. – OECD/ITF 2010. – URL: <http://www.internationaltransportforum.org/Pub/pdf/10Trends2008.pdf>.
271. UNCTAD Handbook of Statistics 2008: [Electronic resource]. – URL: <http://www.unctad.org/Templates/Page.asp?intItemID=1890&lang=1>.
272. UNCTAD Handbook of Statistics 2010: [Electronic resource]. – URL: http://www.unctad.org/en/docs/tdstat35_en.pdf
273. White Paper – European transport policy for 2010: time to decide. – Luxembourg: office for official publications of the EC, 2001. – 119 p.
274. White Paper on transport - Roadmap to a single European transport area. Towards a competitive and resource-efficient transport system: [Electronic resource]. – Luxembourg: publications office of the European union, 2011. – 28 p. – URL: http://ec.europa.eu/transport/strategies/doc/2011_white_paper/white-paper-illustrated-brochure_en.pdf

275. Whiteing T. Rail transport. Thematic research summary / T. Whiteing, B. Menaz. – Transport research knowledge centre, 2009. – 45 p.

276. Winder A. Road transport. Thematic research summary / A. Winder, J.-M. Morin. – Transport research knowledge centre, 2009. – 84 p.

World Air Transport Statistics, 53 Edition. International Air Transport Association (IATA), 2009: [Electronic resource]. – URL: <http://www.iata.org>www.iata.org.

УДК 338.47(100)

ББК 65.378

З-38

Захарова О.В. Розвиток потенціалу світової транспортної системи: монографія
/ Ольга Володимирівна Захарова. – Маріуполь: МДУ, 2012. – 234 с.

Наукове видання
(українською мовою)

У монографії досліджено теоретико-методичні основи дослідження особливостей розвитку світової транспортної системи, визначені підходи до оцінки потенціалу розвитку світової транспортної системи, проаналізовано особливості розвитку світової транспортної системи, проведена оцінка потенціалу розвитку транспортної системи України в умовах її інтеграції до світової транспортної системи.

Для наукових співробітників, керівників і фахівців господарюючих суб'єктів, зокрема, транспортних підприємств, викладачів та студентів вищих навчальних закладів та усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасних національних транспортних систем країн світу та оцінкою їх потенціалів.

© О.В. Захарова, 2012

© МДУ, 2012

Підписано до друку 24.05.2012 р. Формат 29,7х42/4
Друк-Rizo. Гарнітура Times New Roman-14
Обсяг – 9,1 др. арк. Наклад 100 прим.
Замовлення №35

Маріупольський державний університет
Видавничо-поліграфічний центр
Адреса університету і видавництва:
м.Маріуполь, пр.Будівельників,129-а